

MultiLing

Leger, autorisasjon og språkkrav

Else Ryen

UiO : **University of Oslo**

- Gode språkkunnskaper er ikke bare påkrevd for pasientenes og medarbeidernes skyld. Det er også viktig for å beskytte de utenlandske legene mot altfor store utfordringer, frustrasjoner og hendelser som kan sette dype spor.

- M. Bretthauer, *Tidsskrift for Den norske legeforening* 2009

Språkkrav til ikke-nordiske leger

1. eksamen fra universitetenes norskkurs trinn 3 eller Norsk språktest høyere nivå (Bergenstesten)
2. eksamen i *Kurs i norsk språk og kommunikasjon for utenlandske leger* ved UiO
  - Men fra 1994 gjelder dette ikke leger innenfor EØS

Varierende krav

- 1982 ønske fra Helse- og sosialdepartementet, Helsedirektoratet og Det medisinske fakultet om norskkurs for utenlandsk medisinsk personell
  - Bakgrunn: bekymring for legers språkkunnskaper og stor strykprosent blant kandidater som fulgte kurs i nasjonale fag
- Kurs planlagt i samråd med representanter for Det medisinske fakultet og utarbeidet etter bl.a.
  - innhenting av svar på spørreskjema fra utenlandske medisinere om hvilke norskspråklige problemer de mente de hadde – både forståelse og uttrykksmuligheter
  - språklige analyser av besvarelser fra tilleggskurs i 1982 og 1983
- *Kurs i norsk språk og kommunikasjon for utenlandske leger* (Tone Gedde og Else Ryen) gitt første gang august 1983, obligatorisk fra 1986 for alle leger som søkte autorisasjon i Norge
  - 2 ½ ukes varighet, 48 timer + 4 timer skriftlig eksamen

- 1990 Henvendelse fra *Norsk selskap for allmenntidisin* til *Utvalget for lisenstildeling og autorisasjon av utenlandske leger* med etterlysning av bedre norskundervisning
- *UiO* enig i behovet for styrket opplæring, og fikk aksept for utvidelse
  - brevkurs med 3 innsendinger
  - 5 uker intensivkurs ved *UiO*
    - Referansegruppe på 3 leger med utenlandsk bakgrunn ved kursrevisjon
    - Bidrag fra norske leger til utarbeiding av kursmateriell

Kurs i norsk språk og kommunikasjon for utenlandske leger

En indikasjon på hvilke krav som stilles

Skriftlig eksamen

- I Lyttetest – forelesning om et helsefaglig tema (20 min, svare skriftlig på spørsmål på bakgrunn av notater tatt under forelesningen)
- II Tekster med oppgaver (tekstforståelse, ordforråd, fagtermer, tekstrelatert grammatikk)
  - a) tekst om helsefaglig tema
  - b) lovtekst
  - c) utdrag fra journal / epikrise
- III Skriftlig framstilling – to oppgaver med helsefaglige temaer (måle evne til sammenhengende logisk skriftlig framstilling)

Muntlig eksamen

25 minutter: presentasjon og samtaler om helsefaglige temaer. Gi pasientråd og svare på oppklarende spørsmål.

Temaer trekkes.

En fagmedisiner er sensor.

Ca 20 prosent stryk

- Helsekrutteringsprosjekt i regi av Arbeidsdirektoratet / A-etat 1997 – 2004
  - Leger: **Tyskland**, Frankrike, Østerrike, Italia
  - Sykepleiere: **Tyskland, Polen, Finland**, Italia
  - Tannleger: Tyskland
- Sosialdepartementet bisto arbeidsgivere ved å arrangere norskkurs i helsepersonellens hjemland
  - 3 / 4 måneders varighet
  - 4 moduler, den siste med helsefaglig innhold
  - Avsluttende skriftlig og muntlig eksamen (utarbeidet og gjennomført av Lasse M. Johannessen og Else Ryen, UiO)
  - Erstattet ikke offentlig godkjente eksamener, men var vurdert til å være ekvivalent med kravene ved Norsk språktest høyere nivå (Bergenstesten) og universitetenes eksamen fra norskkurs trinn 3

- Sluttevaluering av Aetats helserekuttering (høringssvar fra Helsetilsynet 30.8.04)
  - de faglige kvalifikasjonene er overveiende bra
  - av refererte kommentarer framgår det at flere har vurdert språkkunnskapene som mangelfulle

- Etter 2006?
  - En rekke private aktører
  - Ingen felles standard eller oversikt / kontroll med kursinnhold og sluttkvalifikasjoner
  - Opp til den enkelte arbeidsgiver å vurdere om den som ansettes har gode nok kunnskaper i norsk
  - Noen arbeidsgivere krever Bergenstesten

Ny modell for profesjongodkjenning av helsepersonell utdannet utenfor EØS

- Etablering av standard kvalifiseringsløp for alle søkere:
  - Språkkrav
  - Fagtest
  - Kurs i nasjonale fag
  - Arbeidspraksis

Helsedirektoratet 2010

<http://helsedirektoratet.no/helsepersonell/godkjenning-helsepersonell/utdannet-i-utlandet/Documents/godkjenning-av-helsepersonell-utdannet-utenfor-eos-forslag.pdf>

Formålet med språkkravet er å:

- sikre kommunikasjon og samarbeid i forhold til pasienter, pårørende og helsepersonell
- øke muligheten til å bestå fagtest og arbeidspraksis
- øke muligheten for å tilegne seg den nødvendige kunnskapen i kurs i nasjonale fag

Fagspråkkurs for leger utdannet utenfor EU/EØS

Statens AutorisasjonsKontor for Helsepersonell (SAK) 31.10.12

- ... fagspråkkurs er obligatorisk for utenlandske leger som ønsker å melde seg opp til OSCE-test og slik sett et steg på veien mot norsk autorisasjon
- Universitetet i Oslo avholder norskkurs spesielt tilrettelagt for leger som ikke har norsk, svensk eller dansk som morsmål og er utdannet utenfor Norden.
- Målet for kurset er at kandidatene skal ha så god skriftlig og muntlig kompetanse i norsk at de uten nevneverdige vansker kan kommunisere med pasienter, pårørende og kolleger, og at de kan utføre de ulike oppgavene en lege stilles overfor, uten at det oppstår kommunikasjonssvikt eller misforståelser.